

عنوان مقاله:

معناشناختی کاربردی سنت عاقبت بخیری در اختتام آیات قرآن

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات قرآنی و فرهنگ اسلامی، دوره 5، شماره 4 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 29

نویسندگان:

زهرا سادات میرشفیعی - دانشجوی دکتری رشته علوم قرآن و حدیث، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران

مهدی مطیع - دانشیار گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

خلاصه مقاله:

از جمله موضوعات قابل بررسی در قرآن سنت های الهی است. هدف از بیان قوانین حاکم بر هستی در قرآن، ایجاد جریانی رفتاری در فرد و اجتماع بوده که در آن همه به سوی یک مبدا در حرکتند. بدین سبب آشنائی با ابعاد معنایی و جنبه های کاربردی این قوانین بایسته است. یکی از این سنت ها، سنت عاقبت بخیری است که در اختتام سه آیه ۱۲۸ اعراف، ۸۳ قصص و ۴۹ هود ذکر شده است. اشتراک ظاهری این سه اختتام با وجود صدر و موضوعات متفاوت، و نیز اجمال و ابهام موجود در گزاره های قرآنی ناظر بر سنت عاقبت بخیری باعث شده تا نوشتار حاضر با تلفیق روش زبان شناسی-کاربردشناسی و با در نظر گرفتن کلیه عناصر بافتی و معنایی تاثیرگذار، به تحلیل ابعاد این سنت در اختتام آیات قرآن و دستگاه کارگفتی آن بپردازد. بررسی ها نشان می دهد که سنت عاقبت بخیری از جهت گستره عام و مشترک، و از لحاظ شمول خاص و مقید به اعمال انسانهاست. جنبه های همگرایی این سه اختتام عبارتند از دلالت بر استمرار و ثبوت، ماهیت اجتماعی، موضوع کلی، و تشابه لفظ. این پایانه ها از لحاظ سطوح مخاطبان، شرایط نزول، جهان ممکن و مصادیق تقوا متفاوتند. برای این گروه اختتامی، به ترتیب فراوانی کارگفت های اظهاری، تعهدی، ترغیبی، و عاطفی قابل تعریف است.

کلمات کلیدی:

معناشناسی کاربردی، سنت، عاقبت، تقوا، کارگفت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1472977>

